

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice števil. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Sestopna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 109.

V Ljubljani v četrtek, 10. julija 1884.

Tečaj I.

Srbi v trojedni kraljevini.

Hrvatski sabor razpravljaj bode prihodnje dni od poslancev srbske narodnosti predloženo mu zakonsko osnovo o avtonomiji Srbov trojedne kraljevine v vseh šolskih in cerkvenih zadevah ter o priznanji civilne pisave pri vseh oblastnih prve inštanice. Razmere med Srbi in Hrvati bile so pred letom 1848 in še potem do leta 1860 zelo prijateljske. Od leta 1860 sem pa so postajale razmere vedno hladnejše, a po zadnji rusko-turški vojski, berlinskem kongresu in okupaciji Bosne in Hercegovine postale so celo zelo nepovoljne. Ko se je potem Vojna Krajina utelovila Hrvatski in je vsled tega tudi Krajina bila poklicana, da pošlje zastopnike svoje v hrvatski sabor, ojačal se je zdatno srbski življenj v saboru, kjer je dotle imel le dva, tri zastopnike. Poslanci srbske narodnosti osnovali so si vlastni klub ter so uže v programu svojem izjavili, da jim bode prva naloga, priboriti Srbom trojedne kraljevine več avtonomijo.

Pred tremi tedni predložil je ta srbski klub hrvatskega sabora zakonsko osnovo o avtonomiji grško-iztočnjakov v šolskih in cerkvenih zadevah. Predlog izročil se je posebnemu, v to svrhu voljenemu odboru v pretresanje, in razven Folnegovića, pristaša Starčevićeve stranke, katera Srbstvo na Hrvatskem sploh po polnem zanikava, odobrili so člani odbora zakonsko osnovo z malimi nebitnimi modifikacijami. V jedni prihodnjih sej uže pride omenjena zakonska osnova v saboru na dnevni red.

Srbi na Hrvatskem se pritožujejo, da se jim je za časa vladanja bana Mažuranića godila nepravda. S pomočjo Srbov, kateri so tedaj složno postopali s hrvatsko narodno stranko — tedanjo državnoopravno opozicijo in sedanjo vladno stranko — da je Mažuranić popel se na banski stol, no da se kot ban ni brigal za želje srbskega življa, temveč da se je za časa njegovega vladanja vstvaril srbskemu življu neugodni šolski zakon in da se pri oblastnih ni jemal ozir na ravnopravnost civilne pisave

z latinico, sploh da so srbski interesi v trojedni kraljevini trpeli škodo.

Hrvatje v obče niso priznavali, da bi bile srbske težnje opravičene, ter pokazujejo na okolnost, da so za bana Mažuranića najvišja dostojanstva v upravi in justici bila v srbskih rokah: Živković bil je načelnik vladnega oddela notranjih zadev, a Radičević je še sedaj predsednik najvišjega sodišča na Hrvatskem, namreč stola sedmorice. No, bilo temu tako ali enako, resnica je, da so brezvestni hujšaki v obeh taborih gojili in širili sovražstvo, da je na hrvatski strani Starčevićeva „stranka prava“, na srbski pa omladina netila ogenj verskega in narodnega sovražstva. „Vlah“ in „šokac“ ste na Hrvatskem politični psovki še precej novega datuma.

Saboru predložena zakonska osnova mogla bi ublažiti in s časom po polnem odstraniti nasprotje med Hrvati in Srbi, mogla bi zopet sprijateljiti oba plemena jednega naroda ter v interesu skupne domovine povrniti notranji mir in toliko potrebno slovo. V prvi točki zahteva predložena zakonska osnova avtonomijo srbske cerkve in šole; druga točka zahteva primerno podporo srbskih cerkvenih in šolskih zavodov, in tretja točka zahteva priznanje civilne pisave pri oblastnih prve inštanice. Največja važnost polaga se seveda na cerkveno in šolsko avtonomijo v okviru „srbske samostojne metropolije“.

Cerkvena in šolska avtonomija Srbov na Hrvatskem in Ogerskem temelji se na deklaraciji od l. 1779. ter na članku 27. ogerskega državnega zbora od l. 1791., v katerem se priznava verska in državljanska ravnopravnost z ostalimi državljani; kralju pridržano je odločilno pravo v cerkvenih in šolskih zadevah ter tudi v zadevah v cerkveno ali šolsko svrhu utemeljenih zaklad. Krona ovrševala je svoje pravo potom ogerske vlade, t. j. dvorne kancelije in namestniškega sveta. Od metropolita Josipa Rajačića sezvani kongres izvolil je 1. maja 1848 v Karlovcih načelnika politične uprave, podelil je metropolitu naslov „patriarh srbski“, proglasil je Šriem, Bačko in Banat kot Vojvodino srbsko, „katera se ima

politično spojiti s Hrvatsko in Slavonijo“. Kar je potem sledilo, je znano. Hrvatje in Srbi borili so se skupno proti Madjarom; dne 15. decembra bila je potrjena patriarhija, isto tako tudi Vojvodina srbska.

Na ta način preneslo se je cerkveno-narodno vprašanje srbsko na politično polje. Z Najvišjim odlokom z dne 17. decembra 1860 opustila se je Vojvodina. Dne 2. aprila 1861 obdržaval se je v Karlovcih še jeden kongres, katerega je kot kraljev poverjenik otvoril general Josip Filipović in v katerem se je z nova poskušalo vstvoriti poseben teritorij v okviru krone sv. Štefana. Ta poskus se ni posrečil. Še le 1868. leta dovolila se je v ogerskem državnem zboru Srbom avtonomija v cerkvenih in šolskih zadevah.

No od ogerskega državnega zbora Srbom podeljena avtonomija ni se protegnila tudi na Hrvatsko in Slavonijo, čeravno je karloviška patriarhija v obsegu hrvatsko-slavonskega teritorija ter broji 497 746 prebivalcev grško-iztočnega veroizpovedanja, t. j. veliko večino na Ogerskem in Hrvatskem živčih Srbov. Srbi čutili so potrebo, da tudi hrvatski sabor prizna omenjeni zakon od leta 1868. Posrečilo se jim je, skloniti hrvatsko vlado, da je leta 1873 predložila saboru načrt zakona, kako naj se uredijo zadeve grško-iztočne cerkve v trojedni kraljevini. Ta načrt bil je soglasno sprejet, no Madjari, katerim ni ugajalo sporazumljenje med istokrvnimi brati, skrbeli so za to, da omenjena zakonska osnova ni dobila Najvišje sankcije.

Jedenajst let molčali so potem Srbi, videvši, da politične okolnosti niso bile ugodne njihovim težnjam. Letos ponovili so svoje zahteve in — kakor smo uže omenili — nedvojbeno je, da bode večina hrvatskega sabora sprejela predlog srbskega kluba. Sicer Starčevićeva stranka strastno agituje proti predlogu, no prepričani smo, da se narodna stranka hrvatska vkljub strastni agitaciji ne bode dala zavesti s pravega pota, da jo bode pravo domoljubje in pravičnost, ki daje vsakemu svoje, vodilo pri obravnavanju omenjenega predloga. Sprejme-li hrvatski sabor predlog

Listek.

Kraljičin konec.

(Zlatorodov.)

V Kolonji vsakdo pozna staro, postavno hišo v zvezdni ulici, v kateri je v 16. stoletju prebival mojster flamske šole, nesmrtni Rubens. 60 let pozneje je pri tleh stanoval črevljars s svojo zakonsko polovico, gorenje nadstropje je bilo prazno, le podstrešje bilo je oddano.

Bil je mrzel, vetroven večer leta 1640, črevljars in črevljarsica sta čepela v sobici, grejoča se pri peči.

„Leja, pa pojdi gori, pogledaj, kako je reva in če se je uže kaj odtešala. Stari gospod je šel zgodaj z doma, nazaj ga pa še ni.“

„Se le pred pol ure sem bila gori. Opoludne sem ji prinesla mesne jušice, katere se je komaj doteknila, potlej sem bila zopet ob treh, ko je ravno spala, in ob peti uri je dejala, da ne treba ničesar.“

„Uboga reva“, dé sožalno črevljars, „v taki zimi, pa ne imeti ne ognja, ne obleke, ne postelje! In vender mislim, da ni izmed nas. Nisi li opazila, s koliko spoštljivostjo ji streže stari gospod?“

„Ne bilo bi ji treba trpeti tolikega pomanjkanja. Ko bi prodala prstan na roki, bi dobila več kakor treba.“

Na to potrka nekdo na vrata. Črevljarsica odpre in notri stopi oni stari mož, o katerem sta ravnokar govorila. Siva brada mu je pokrivala ponošeni bakreni oprsni. Gospodinja bi bila rada z njim kaj spregovorila, ali stari gospod je šel brž mimo, voščec ji lahko noč ter izginol po trhljih stopnjicah pod strešjem. Prišedšega vpraša slab glas, kje se je zadrževal tako dolgo.

„Rokopise sem prenavljal in spise prepisaval; ravno sem bil namenjen domov, ko pride nek služaj, rekši, da nekaj popotnih gospá želi, da bi jim postavil horoskop. Bile so gospé, ki sem jih poznal uže od prej ter sem mislil nekoliko zaslužiti, Vam zelišč kupiti in priготoviti.“

„Ah, zebe me“, toži bolnica.

„Mrzlica je taka. Precej grem nekaj pripraviti, kar morate na mestu užiti.“

Stari gospod zvari zelišča, jim dodane primesi, in varivo precedivši, je podá bolnici. Kmalu zaspi bolnica, on pa se umakne v stransko sobo.

Drugo jutro je bolnica čutila, da je zdravjši ter se gre sprehajati po Ceciljskem trgu, kar je bilo tem nenavadnejše, ker je šla redkokrat iz hiše, kakor bi se bila ogibala zvedavih ljudi.

„Vidite li ono osebo tam-le?“ dé ženska. „Če se ne motim, je vojvoda od Gis.“

Tudi vojvoda je opazil šetajoči par. Približa se jima in dé:

„Parbleu! Kaj pa to, Maskali? Kaj ste se oženili?“

„Ne pozná me“, zdihne gospa, „gotovo sem se zelo spremenila.“

Maskali šepne vojvodi, kdo je ta uboga gospá in vojvoda kakor prestrašen odskoči, se spoštljivo odkrije in globoko nakloni.

(Konec prihodnjí.)

srbskega kluba, potem — to je nedvojbeno — se bode tudi dosegla od vsakega iskrenega domoljuba toliko zaželjena in toliko potrebna sprava med Hrvati in Srbi.

Novela z dné 9. marcija 1879 in ljudsko učiteljstvo na Kranjskem.

(Konec.)

A kake so razmere denašnjih učiteljev na Kranjskem! Ozrimo se najprej na kraške učitelje.

Uvidevši, da jim s plačo 400 do 450 gld. (le v najredkejših slučajih 500 gld.) na leto nikakor ni mogoče sebe in družino svojo pošteno preživeti, so prosili deželni zbor za neko majhno oboklado. Ker so na Krasu zaradi hude zime, velike poletenske suše in raznih elementarnih nezgod poljski pridelki dragi, ker je uvažanje v Trst veliko in tudi draginjo dela, je poslovanje v taci krajih samo ob sebi tako težavno, da je učiteljem z isto plačo nemogoče pošteno izhajati, s kakoršno se še v drugih, ugodnejših težko prebiva. Da je bila ta prošnja vsega uvažanja vredna, bode gotovo vsak priznaval; slavni deželni zbor pa je tudi v tem slučaju obljubil le boljše prihodnost.

Naše jednorazrednice, 167 jih je vseh, kje se povsod ne nahajajo! V najvišjih hribih, v najoddaljenih vaseh, skoraj brez vsake dotike z drugim svetom! Koliko imajo na teh šolah ljudski učitelji plače? Navadno 400 gld., sem in tja 450 gld.; učitelji s 500 gld. so vsi bele vrane. Istina je, da so ti učitelji večidel organisti, kar jim prinaša izdatno podporo, istina, da so njih letni izdatki mnogo manjši v primeri z onimi učiteljem v trgih in mestih, a istina je tudi, da so navadno obdarovani z mnogobrojno družino. Kaj pak bode iz sinov in hčera ljudskega učitelja? Ako si je oče pomagal doseči priprosto službo, ali ne bode i on gledal, da bodo njegovi otroci postali poštene, vrli in dobri državljani! Naj jih za ta ali ta stan pripravlja, razen ljudske šole, seveda četverorazrednice, potrebujejo še vsikdar večje omike, da so potem za rabo v obrtniškem stanu, za nižje uradnike itd. Kako pa je mogoče to storiti, ako še družina nima čestokrat dovelj za najprostejše potrebe!

Vsakdo uvidi, da se s sedanjimi učiteljskimi dohodki ne da čarati, posebno pa ne, ker se je v zadnjih letih tudi v te kraje naselila z vedno širjajočo omiko — občutljiva draginja. Česar pa zahtevajo učitelji na jednorazrednicah?

Le prepogostoma nahajajo se jednorazrednice še od c. kr. pošte odstranjene, tako da se morajo pisma oddajati in prejmati le po poslu, katerega treba plačati; uradno dopisovanje se vedno bolj množi, tudi eksibitna številka v šolski pisarni precej vzraste; papir

in rekvizite mora učitelj iz lastnega žepa kupiti, kar je seveda pri majhnih dohodkih treba tudi v pošte jemati, akoravno ne znašajo, Bog zna, kake ogromne svote. Truda, koje uradno dopisovanje prouzročuje, nečem v račun devati; za vse te vzroke dovoljevali so si učitelji na jednorazrednicah prositi funkcijskih doklad v znesku 30 do 36 gld. na leto. Toda njih prošnja bila je zaman.

Obetala se je zopet le boljša prihodnost. Sedaj pa preidemo na večrazrednice.

Ne bodem tu ponavljal svojih pritožeb, one veljajo tudi za učitelje na večrazrednih šolah v polni meri.

Kdor se je zadnje čase zanimal za ljubljansko ljudsko učiteljstvo, je zapazil, da je narodna večina mestnega starešinstva za mnogo jim zboljšala njih stanje. In kaj so večrazrednice na deželi?

Kakor gre večina učencev ljubljanskih ljudskih šol pozneje na srednje šole študije nadaljevati, kjer jih le malo doseže maturo zaradi pomanjkanja gmotnih ali duševnih močij ali radi slabe izreje, tako jih tudi z dežele množica otrok, uradniških, rokodelskih, obrtniških ali kmetijskih starišev, dere se v srednje šole. Le premnogokrat se pripetí, da jih zaradi premajhnih znanostij niti ne sprejmó; v prvem, drugem, tretjem in četrtem letu pa jih toliko zaostane in izstopi, da je groza. Nastaje vprašanje, kedo je temu kriv? V nekaterih slučajih so stariši, ker so otroke morda preveč razvadili, da se nočejo ukrepm novih svojih učiteljev upogibati in tedaj morajo siloma izstopiti. V drugih slučajih je pa sedanja organizacija ljudskih šol mnogo kriva. Kako je mogoče v večrazredni ljudski šoli otroke v toliko predmetih kaj naučiti.

Kolikokrat so mi predbacivali, da sedanja šola ne izvršuje tako dobro svoje naloge, kakor poprejšnja, ter so mi rekli, da je ta ali ona večrazredna šola svoje učence poprej tako mnogo navadila in sedaj tako malo! Vsikdar me je to silno jezilo, kajti dopovedati jim ni bilo mogoče, da je sedaj *Schulzwang*, ki je vzrok, da dobimo v ljudske šole tudi od najbolj zanemarjenih, zanikernih starišev otroke, ki so navadno zelo razposajeni, dalje, da se morajo vsi učenci vseh predmetov enakomerno naučiti in slednjič, da se v šolah ne sme telesno kaznovanje rabiti. — Poprej pa so večinoma samo taki otroci šolo obiskovali, kateri so to ali iz lastnega ali pa roditeljev nagiba storili; ti so se radovoljno učili in ker so bili navadno boljših hiš sinovi, so ali že doma pripomočke k učenju dobivali ali pa v šoli po šolskih urah. Ako k temu navejem še slabih vzgledov, kojih se navzame šolska mladina v majhnih mestih in trgih od mnogih beračev in razuzdanih odraščanih tovarišev, ako še temu opomnim, da se le premnogokrat slabo govori o ljudskih učiteljih v navzočnosti otrok, bode vsak uvidel, s kakimi nasprotujočimi močmi se mora učiteljstvo boriti, kako težko se doseže najmanjši speh pri izgoji. Dodajem tudi še,

Ko sem se obhajal, kakor veš — in sem uže imel hostijo na jeziku — tedaj vstane on — (in to je bilo v cerkvi, o belem dnevi) nenadoma pred menoj, prav kakor bi bil iz zemlje poskočil in mi zašepeta... (prej pa ni nikdar ničesar govoril) — zašepeta mi: izpljuni in potri! Jaz tako naredim: izpljunem in potarem z nogo. In zdaj sem pač za zmerom izgubljen, kajti vsaka pregreha se odpušča, samo ne pregreha zoper svetega Duha... — Ko izreče te strašne besede, vrže se po sobi — jaz zdrsnem na tla... nogi sta se pod mano ošibnili...

Oče Aleksěj umolkne za trenutje ter si z rokama zakrije oči. — Vender, čemu naj še dalje mučim vas in samega sebe! nadaljuje on. Privlečeva se s sinom domov; in tu je kmalu nastopil njegov konec — vzet mi je bil Jakob! Nekoliko dni pred smrtjo ni pil, ni jel — vedno je letal po sobi sem ter tja in trdil, da njegovemu grehu ni odpuščenja... Njega pa ni več videval. — Saj je tako uže pogubil mojo dušo, čemu naj bi še zdaj prihajal? — Kakor hitro

da so učitelji v večjih in dražjih krajih razpostavljeni največ revščini, da ne morejo z energijo, z vedno vztrajajočo pridnostjo svojega poklica izvrševati, in da se morajo po mogočnosti truditi za postranske zasluzke, kateri njihovo moč do zadnje kaplje vporabljevajo.

S tem menim sem nekoliko razjasnil težave ljudskih učiteljev na večrazrednicah, zraven pa tudi naslikal važnost, katero imajo. Razvidno je, da morejo za take šole le pridni, trdni, dobro omikani učitelji svoj poklic natančno, koristnonosno in sedanjim razmeram primerno spolnovati, nikdar pa ne učiteljice. To pa se more v popolni meri le tedaj zgoditi, ako je njih gmotno stanje osigurano in oni niso primorani, svojih močij cepiti in s stradanjem slabiti!

Rad, le prerad bi še o učiteljskih petletnicah govoril, pa kaj hočem, preslavni deželni odbor, oziroma slavni deželni zbor sam predbro naše težko stanje vé, drugo in vprašanje je, ali je v prijetnem stanu, da nam pomagati more.

Druge kronovine so v teh slučajih po zmoglostih in močeh svojo dolžnost storile; upamo, da pride tudi Kranjska na vrsto in da bode stanje svojih ljudskih učiteljev vsaj za nekoliko zboljšala! Za kako majhno plačo na leto ubijajo se s poredno in razvajeno šolsko mladino! Nobenega stanu ni na svetu, ki bi staval ponižnejše tirjatve gledé svojih gmotnih razmer, nego učiteljski in posebno še kranjski.

Izdatki za ljudsko šolstvo obrestujejo se bolj kakor vsak drug način kapitalizovanja; treba mu je le pravo obliko dati!

Vsi ljudski učitelji na deželi strinjamo se enoglasno s prošnjo, najudanejšo in najponižnejšo: Preslavni deželni odbor blagovoli naj naše žalostne razmere pretresovati in ako jih najde nujnega zboljšanja potrebne, naj stori po očetovsko!

al.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Dalmatinski deželni zbor bil je predvčerajšnjem zaključen. Zadnji dan obdržaval je še dve seji. V predpoldnevni seji sprejel je zbor zakonsko osnovo o reguliranji učiteljskih plač ter ovrgel volitev poslanca Vukotića, ker še ni dovršil 30. leto. V popoldnevni seji verificiral se je protokol zadnje seje; potem se je sesija zaključila.

Včeraj vršile so se volitve za deželni zbor **bukovinski**. Izmed dvanajst voljenih poslancev je šest vladnih pristašev in pet Rumuncev. Profesor Tomaszczuk, ki je kandidiral v Kimpolungu, ni bil izvoljen.

Iz **okupiranih provincij** prihaja poročilo, da je dné 3. julija neka roparska druhal zavratno napadla vojaško patroljo, sestoječo iz jednega poročnika in štirih mož 65. pešpolka; poročnik je ubit, dva vojaka težko

je Jakob legel, postal je takoj nezavesten, in tako odšel je brez pokore, kakor nespametni črv, iz tega življenja v večno...

— Ali jaz ne verujem, da ga je sodil Gospod s svojo strogo sodbo...

— Med drugim jaz tega nočem verovati zastran tega, ker je bil tedaj, ko je ležal v krsti, uže jako lep; kar po polnem je bil pomladél in od zunaj je postal tak, kakoršen je bil prejšnji Jakob. Obraz mu je bil prav takšen, čist, miren; lasje so se mu zavili v kodre — in na ustniah se je zibal smeh. Marta Savišna ga je prišla pogledat in rekla je to isto. Ona ga je vsega obložila s cveticami, celó na srce mu je dejala cvetic, in za svoj račun mu je postavila kamen na grob.

— Jaz pa sem ostal sam... Zdaj veste, milostivi gospod, zakaj ste zapazili na mojem obrazu veliko bridkost... Ta bridkost ne prejide nikdar — da, ne more prejeti.

Hotel sem povedati očetu Aleksěju to in ono tolažilno besedo, ali našel nisem nobene. Kmalu potem se ločiva.

Povest očeta Aleksěja.

Ruski spisal Ivan Turgenev, poslovenil K. Štrekelj.

(Konec.)

Ah, kako je bilo to potovanje, milostivi gospod! Kakor je bilo veselo iti v Voronež — tako grozna je bila vrnitev! Kader začnem z njim govoriti, kar se zobmi zaškripa, pogleda preko rame, ne reče ni pet, ni šest, prav kakor tiger ali hijena! Kako takrat nisem znorel, mi je še dandanes nedoumno. Naposled sedim vender enkrat z njim sam v kmetijski izbi; on je povsili noge in ozira se v stran. Kar padem na enkrat pred njim na kolena, zajokam in začnem ga vroče prositi: Prosim te, ne ubij svojega očeta po polnem, ne daj, da obupa; — povej, kaj se je zgodilo s teboj? On se ozre v mene, ali tako, da gotovo ni videl, kdo stoji pred njim; naposled spregovori — ali s takim glasom, da mi še danes šumi po ušesih. — „Slušaj, oče“, pravi. „Ali hočeš vedeti vso resnico? Ná jo.

ranjena. Uže delj časa potikajo se roparji med Trnovem in Krbjino. Vojaško zapovedništvo je naložilo, da se ima z vso strogostjo postopati proti roparjem.

Tuje dežele.

Posredovanje velevladstij v srbsko-bolgarskem razporu le počasi napreduje, ker je v Bolgariji nastala ministerska kriza; v principu je sprava gotova, in čim bode rešena kriza v Bolgariji, nadaljevalo se bode posredovanje.

Angleška gorenja zbornica zavrгла je včeraj z veliko občno glasov volilno reformo. Konservativna stranka je poudarjala, da bi volilna reforma sicer razširila volilno pravo v grofijah, da se pa razdelitev mandatov ne bi v ničem spremenila.

Francoska narodna svečanost dné 14. julija se bode vkljub kolere vender-le vršila. Lečniki so sicer ugovarjali temu, no resnica je tudi — kakor trdi ministerstvo, da bi se v protivnem slučaju prebivalstvo še bolj preplasil.

Iz **Tonkina** poroča se francoskim listom, da imajo francoski vojaki tam silno trpeti. Oddelek generala Millota da šteje le še okolo 3000 mož. Mandarin Li-Hung-Chang, ki je sklopil s Francozi ugovor tientsinski, moral je zapustiti svoje mesto, ker je v Pekingu nadvladala vojna stranka.

Tudi na **Madagaskaru** pričeli bodo Francozi ofenzivno postopati. Contre-admiral Galiber blokiral je uže luko Mahanuru ter bode v kratkem izkrcal oddelek francoske vojske. Mesto oblegano je uže skoraj leto dnij, no do sedaj se ni še udalo. Prebivalci otoka Madagaskar pripravljajo se resno na boj s Francozi.

Iz **Sudana** prihaja vest, da bode Mahdi v kratkem obkolil Korosko, kjer je utaboren angleški major Inglefield z 600 Egipčanov in nekoliko Kruppovih kanonov. Mahdi silno napreduje. Poroča se, da se je tudi imenitna egiptovska visoka šola El Azhar izjavila za Mahdijev nauk.

Dopisi.

Iz **Novega Mesta** 8. jul. [Izviren dopis.] (Okrajna učiteljska konferenca. — Konec.) VI. Posvetovanje o tem, ali bi bilo potrebno, učni navod od l. 1879 v čem spremeniti.

Referent g. p. Florentin Hrovat:

1.) Slovenščina: Smoter za 1., 2., 3., 4., 5. in 6. leto se lahko doseže in ne potrebuje tukaj nikake spremembe. V 7. šolskem letu so predpisani pomnožni glagoli *können, mögen, dürfen, sollen* itd., kar se mora opustiti, ker teh glagolov slovenščina deloma nima, deloma pak se spregajo pravilno. Ti veljajo torej samo za nemški jezik.

2.) Nemščina kot materni jezik. O tem velja ono, kakor o slovenščini kot maternem jeziku in ne potrebuje nikake spremembe.

3.) Nemščina kot drugi deželni jezik naj v 1. razredu po polnem odpade, ker se more tu poučevati le na kvar maternemu jeziku. V 2. šolskem letu se zahteva, da se mimo slovenskih tehničnih izrazov v računstvu priučijo tudi nemških in lahki računi naj bi se tudi do cela v tem jeziku izvrševali. To je gotovo preveč zahtevano, ker računstvo učitelju itak podaja toliko gradiva in mu je čas tako kratko odmerjen, da zahteva vso njegovo spretnost in vztrajnost, ako hoče doseči predpisani mu smoter. Ta zahteva toraj čisto lahko odpade, ker je le na kvar računstvu. V drugih šolskih letih smoter ni previsoko stavljen. Vender pa bi se nemščina tudi v drugem šolskem letu še lahko opustila, ker se po novi postavi pri vsprejemnih skušnjah v gimnazije ne zahteva izpit iz nemščine. V očigled temu stavi govornik sledeče nasvete:

a) Učni jezik naj bode izključljivo slovenski (materni).

b) Nemški jezik naj se poučuje na podlagi slovenskega (maternega) jezika, toraj še

le takrat, ko je učencem materni jezik do dobrega znan in so si prisvojili glavnih slovnih pravil; najbolje bi se začelo v 3. letu.

c) V Abecednik naj se sprejme več vaj, ker bode samo slovensk.

4.) Pri računstvu ni treba nikake spremembe, razen uže omenjene, da se namreč v 2. šolskem letu nemški tehnični izrazi (termini) izpusté.

5.) Prirodosnanstvo, zemljepis in zgodovina se poučuje na podlagi beril.

6.) Za risanje je dosti učnih pripomočkov, torej se smoter lahko doseže.

7.) Telovadba naj se kolikor mogoče omeji, ker na deželi ni pripravnih prostorov in nikakih priprav. Vsaj pa tudi otroci brez tega dosti telovadijo in skačejo po prostem zraku.

8.) Tem bolj naj se pa goji pisanje.

9.) Tudi petje n j se pridno goji.

Učitelj g. Rihteršič predlaga, naj se petje in telovadba združita v eno uro.

Učitelj gosp. Venedig se iz sanitarnih ozirov protivi temu predlogu, ker vsak predmet posebej učence uže zadosti vtrudi in bi se n. pr. po telovadbi ne dalo peti in narobe tudi ne.

Tudi učitelj g. Kmet pobija predlog, pa je teh misli, da bi se pri telovadbi lahko zapela kaka mična telovadska.

Gosp. predsednik dá predlog g. p. Florentina na glasovanje, ki se nespremenjen jednoglasno sprejme.

VII. Poročilo o stanji okrajne knjižnice.

Poroča predsednik g. p. Florentin:

Dohodki 79 gld. 54 kr., troški 62 gld. 23 kr., preostaja torej v blagajnici 17 gld. 31 kr. Knjižnica se je pomnožila od št. 266 do 316; zvezkov šteje 409, delov 316, izmed teh 143 slovenskih, 173 nemških.

Dalje predlaga govornik, naj bi se novo-meški okraj opisal enako, kakor je opisan krški okraj. Vsak lahko sprevidi, v kakovo korist bodo taki opisi domovinoslovju. Date bi pač najložje sestavili voditelji raznih šol, katere naj bi doposlali okr. učit. knjižnici; potem bi se to najprvo natisnilo morebiti v "Tovarišu" in ponatisnilo v brošuro, ker se na ta način troški izdatno zmanjšajo.

Gosp. predsednik gorko podpira nasvet svojega predgovornika in ga priporoča vsem učiteljem, zlasti voditeljem, v dejansko izvršitev. Da bi imeli navod, po katerem bi lahko delali, podaril je nekaj eksemplarov "Opisa okr. glav krškega" okrajni knjižnici, ki naj jih razdeli voditeljem. Najložje se sestavljajo ti opisi iz arhivov cerkvenih in župnijskih, ker tam leže shranjeni zgodovinski podatki.

Potem se pregleda račun okr. učit. knjižnice. Pregledovalcem se volijo *per acclamationem* gg. Koncilija, Jeršé in Rihteršič, ki račun potrdijo.

VIII. Volitev dveh poslancev v deželno učiteljsko konferenco.

Voli se po listkih. Oddanih je 36 listkov, in izvolita se gg. Fran Koncilija s 30 glasovi in Alojzij Jeršé z 18 glasovi. (V drugič *per acclamationem* potrjen.)

IX. Volitev stalnega in knjižničnega odbora.

V knjižnični odbor se volijo po predlogu g. Koncilija *per acclamationem* gg. Florentin Hrovat, Josip Franke in Josip Novak.

V stalni odbor se voli po predlogu g. Koncilije tudi *per acclamationem*, in sicer se izvolijo gg. p. Florentin Hrovat, Josip Franke, Matija Bartelj in Josip Novak.

X. Predlogov ni bilo nikakoršnih.

Predsednik se naposled zahvali učiteljstvu za pozornost pri zborovanji, zakliče presvetlemu cesarju trikratni "živio", na kar učitelji cesarsko pesem zapojó.

Nazadnje se zahvali navzočemu okrajnemu glavarju g. Ekel-nu, ki tudi spregovori nekaj spodbudljivih besedij, in na to se g. Koncilija zahvaljuje še za uzorno vodstvo konference g. nadzorniku. Pri skupnem

obedu, pri katerem je bil navzočen tudi gosp. glavar, bile so v prijazni gostilni pri Brunnerji mične napitnice ter bilo je i lepo vbrano petje.

X.
Iz **Postojine** 9. julija. (Izv. dop.) Te dni nas zapusti gospod Fran Sterle, železniške postaje načelnik, ter se preseli v enakem znaku v Zalog pri Ljubljani. Z njim zgubi železniški urad v Postojini spretnega, marljivega, zelo vestnega uradnika, kolegi njegovi ljubeznjivega sodelavca, a domoljubi postojnski izbornega somišljenika. Domovini svoji bil je vedno zvest; živo se je zanimal za njen napredek in vedno je bil na naši strani. Za to jako obžalujemo, da nas mora zapustiti in se preseliti iz naše metropole v sicer prav prijazni in romantični, a vender v marsikakem oziru dolgočasni Zalog. V četrtek dné 3. julija priredili smo mu v restavraciji železniške postaje "odhodnico" ter uverovali ga tú, da nam ostane nepozabljiv zaradi svojega izbornega značaja in vzglednega domoljubja.

Pri nas sestavila se je komisija zoper kolero; načelnik jej je g. dr. Razpet, c. kr. okrajni zdravnik. Ona pregledala je uže vse ulice, dvorišča, hiše in druga poslopja; kaj živo priporočuje ljudem snago.

Dné 30. julija priredi naša šolska mladina veliko veselico v spomin prihodu Nj. veličanstva v Postojino dné 15. julija pretečenega leta. Spored bode jej blizu — kakor čujemo — tak-le: A. Zjutraj: 1.) Slovesna sveta maša; 2.) slavnostni govor, deklamacije, poučljivi govori, petje itd. v sobani dekliske šole. B. Popoldne: Prosta zabava pod milim nebom. O tem poročati hočem o svojem časi obširno.

Razne vesti.

— (Poveksanje vojaške takse.) Dunajski mestni magistrat, ki pobira vojaške takse, imel je te dni zanimivo sejo v tej zadevi. Sklenil je vložiti prošnjo, da bi se poveksala vojaška taksa in da bi najnižja znašala 2 gld., ne več 1 gld. kakor sedaj. Utemeljil je svoj predlog s tem, da troški pobiranja niso v nikakem sorazmerji z vplačanimi taksami. Dunajski prebivalci plačajo na leto 27 000 gld., troški za to pa presežejo 17 000 gld.! Za vknjiženje takse, ki znaša 1 gld., mora magistrat spisati in odposlati 17 vlog!! — Potem je lahko razumljivo, da je taksa jako — draga in da bi magistrat dunajski bil na koristi, ko bi taks po goldinarji sploh ne pobiral . . .

— (Deset tisoč kokoši kontumacij.) Ladija, ki je plula iz Marseilla v Barcelono, imela je 10 tisoč laških kokoši na krovu. Ker pri odhodu ladje še ni bilo karantene, vzela je za kokoši samo za 24 ur živeža seboj. Prišedši v Barcelono, morala je ladija obstati zvonaj luke in dobila je ukaz, 20 dni čakati s svojim blagom na morji. Vboge kokoši se bodo pač naučile stradati.

— (Čudno rešenje.) "Daily News" poroča o naslednjem čudnem slučaju, ki se je pripetil te dni v Marseillu. Mimo kavarne prinesli so štirje vojaki moža, ki je nagloma obolel za kolero; imeli so ukaz, spraviti ga v bolnišnico. Vsled hude vročine so bili možje vsi spehani. Prišedši do kavarne, postavijo posteljo z bolnikom na tla in stopijo v kavarno, da bi se malo okrepčali. Tako vedenje je bolnika strašno razkačilo. Poskočil je po konci, zagnal odejo na tla in jo pobrisal po ulici nazaj! Prestrašeni nosilci zleteli so za njim, a bolnik je tekel kakor besen in niso ga mogli ujeti. Zvečer je prišel zdravnik k ubeglemu in ga našel uže precej okrevanega. Izjavil se je, da je bolnika le obilo pōtenje, katero je prouzročil s svojim divjim begom, rešilo smrti.

— (Veliko graščino) Napajedle na Moravskem, jedno najlepših posestev našega cesarstva, kupil je cesarski dvor od grofa Slockana za tri milijone šest sto tisoč goldinarjev. Graščina ima 9000 oralov krasnega polja in 6500 oralov gozda.

— (Zanimiva obtožba.) Pred jorkvillski redarski sod, pred sodnika Murraya, stopila je elegantno oblečena dama Barbara Bowen ter prosila pravičnega sodnika, naj izreče ostro obsodbo proti

Charlu E. Harrisu, kajti ta slednji psoval jo je na cesti, oj, pred ljudmi, pred obilo množico! Ko pa je vprašal sodnik tožiteljico, kaka so bila ta psovanja, tedaj pa so zarudela blede lica elegantne dame ter z milim glasom je izpovedala, da tega pred obilo množico tu navzočnim objaviti ne more ter prosila je pravičnega sodnika, naj bi ji bilo dovoljeno visokemu sodnemu dvoru to pismo naznaniti. In pisala je nežna roka Barbare Bowenove, in izročil se je sodniku listek. Sodnik Murray čital je in se smijal, in čital ter se vedno bolj smijal, kajti na listu bilo je pisano: „Toženec je trdil, da imam dvoje čikagoskih nog. Na tej trditvi pa niti besedice ni resnice, kar morem z dvajsetorico prič dokazati.“ Povemo naj še, da se zatožba ta oslanja na trditev — katera pa ni resnična — da se čikagoske dame v dolgosti nog pred vsemi drugimi damami v deželi odlikujejo. Zatoženec se vé da je bil oproščen.

— (Perzijansko.) Vrhovni evnuh perzijanskega šaha dobi po dva- do trikrat v letu od svojega gospodarja nalogo, iti v bližnji Herat, koji kraj slovi zaradi imenitnih ženskih semnjev, da nakupi več krasotic za šahov harem in da proda ob enem tam ocvedelu blago. Ko se je pred kratkim z jednako nalogo napotil v Herat, ga napade na poti tja gredé roparska četa, ki mu pobere ne samo vse ženstvo, marveč tudi ves denar, ki ga je imel za nakup novih krasotic, tako da je bil prisiljen praznih rok vrniti se v Teheran. K sreči je v šahovem harem ušel tolikanj skrbjen, da bo lahko počakal do prihodnjega semnja, ne da bi se dolgočasil.

— (Vožnja po zraku.) Dne 2. t. m. vzbudilo se je Godardu zopet hrepenenje, ogledati si nekoliko z višine ljudi, ki lazijo po zemlji. V Bordeaux vsedel se je v balon in nastopil vožnjo po zraku. A dolgo ni trajalo nekaljeno njegovo veselje; balonova ladija se je nagnila, in slavnega zrakovca telo je iz nje padlo, a vender obviselo na varstvenem motozu, s katerim je bilo privezano. V bližnjem kraju Letresnu ujel se je balon na jagnjedi, in ljudstvo, katero je v množini prihitelo na to mesto, rešilo je na pol nezavestnega zrakovca iz neprijetnega položaja.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Ministerstvo za uk in bogočastje imenovalo je učitelja na zasebni realki v VIII. okraji dunajskem g. Josipa Hubada učiteljem na c. kr. nižji gimnaziji v Kranji.

— (Umrli) je danes popoldne po dolgi bolezni g. Fran vitez Gariboldi, bivši c. kr. nadsodniški svetnik.

— (Novomašnike) posvečeval bode dne 17., 18. in 19. t. m. tržaški škof g. Glavina. Če bi pa ta, ker je zdaj bolan, do tedaj še ne ozdravel, nadomestoval ga bode goriški knez in nadškof g. Zorn.

— (Za ljubljanske mestne reveže) daroval je g. R. König, restavratör na južnem kolo-dvoru, 5 gld., katere je skupil za prodane programe pri godbi 5. t. m.

— (Surovost.) V bogoslovsko poslopje prišla je kosila beračica 75letna beračica Lip. Dva neznanca fantalina izpulila sta ji leseno žlico in ženico vrgla na tla, tako da se je na glavi poškodovala.

— (Norec.) Včeraj po polnoci je silil zblaznjeni Andrej Simončič, doma z Malega Otoka pri Hrenovicah, v novo g. Janežičovo hišo v Kna-felnovih ulicah. Ker so mu ugod branili in duri zaprli, udrl je steklene duri v vežo in napravil nad 10 gld. škode. Policija ga je prišla in odvela v zapor.

— (Tatvine.) V zganjariji „Pichlerjeva klet“ ukradel je potepuh, pekovski pomočnik Jakob M. Lovretu Ratiču dvoje škorenj, katerim je takoj odrezal štebaline in jih prodal. — Antonu Kačarju na sv. Petra cesti št. 71 ukradla sta več vreč z dvorišča njegove hiše neznanca dva fanta, katera sta jih pri bližnjem cunjarji prodala.

— (Napád.) Iz Črnovec se poroča: Tukajšnji učitelj in občinski odbornik g. J. Gregorin žel je z užitinarjem M. Žgurjem in njegovo soprogo v Vilfanovo gostilno v Črnovec, kjer so bili zbrani pri pijaci fantje J. Ramoveš, P. D. in

M. K. iz Črnovec. Ramoveš začel je koj učitelju pretiti, češ, „danes mora še kri teči“; zaradi tega se je učitelj odstranil iz gostilne. Okolo 10. ure pa se je vrnil učitelj zopet v gostilno Vilfanovo, kjer je bil še samo Ramoveš, a uže pijan. Potem podala sta se učitelj in Ramoveš vkup domov. Ne daleč od Vilfanove gostilne pa udari Ramoveš učitelja s ključem močno po glavi ter ga hoče vreči na tla, a prepodil ga je hlapec v bližini, začuvši hrup. Gregorin, ranjen na glavi, se je podal domov, a pri vratih njegovega stanovanja ga zopet dohiti Ramoveš ter ga jame udrihati s ključem. Vender mu je učitelj srečno ušel. Napadavalec pa je pobil še potem okna ter metal kamenje v učiteljevo stanovanje, preteč, da bode učitelja končal.

— (Pretep.) Iz Medvod se nam poroča: V dan 6. t. m. okolo 1. ure po noči prišlo je od Vižmarij sem proti Tacnu okolo 18 kmetskih fantov in ti jeli so se pri hiši J. Malinska v Tacnu pretepati z domačimi fanti. Pri tem pretepu dobil je s kolcem po glavi F. T. iz Tacna dve in F. P. iz Tacna jedno lahko poškodbo.

— (Izlet kmetskega pevskega društva z Gorij na Bled) izvršil se je zadnje nedeljo izvrstno in v najlepšem redu. Bilo je nad dvajset pevcev, kateri so zvečer najprvo pri „Petranu“ zapeli nekaj domačih, potem pa vstopili v pripravljene, z narodnimi zastavami ozaljšane ladije. Vozili so se do 10. ure po noči po jezeru, prepevaje slovenske pesmi. Fantje so se potem v družbi mnogih gospodov podali v gostilnico k „Litru“, kjer so pod vodstvom g. učitelja Žirovnika nekaj časa res krasno prepevali. Ločili so se med občno željo, da se zopet kmalu snidejo na krasnem Bledu.

— (Iz Gorice) se nam poroča: Milo naše podnebje, prijazno naše mestece in okolica privablja vedno več tujcev. Slednje dni došlo je sem tudi več Francozov. Ali so se z bali kolere ali jim njihovo podnebje ne ugaja več, ne vemo natanko povedati. Dejali bi pa, da bode na prvem več resnice. Sicer pa so ti ljudje vsi zdravi, kakor so dejali zdravniki.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Marseille, 10. julija. Včerajšnji dan 9 mrličev za kolero.

Toulon, 10. julija. Včeraj 5 mrličev za kolero.

Carigrad, 10. julija. Za popotniške ladije iz Varne, Küstendje, od Donave, iz Odese, Brindisi in Trsta vkazala se je 5dnevna observacija.

Pulj, 9. julija. Manévri so se dopoldne dokončali. Zvečer ob 9. uri zapustil je cesar Pulj; navdušeno izražalo je prebivalstvo svojo lojalnost in ljubezen do vladarja. V povelji izraža cesar mornarici svoje popolno priznanje in zadovoljstvo ter izreka, da bode po polnem pomirjen za bodočnost; vsi organi mornarice da so pokazali vztrajno in udano vnemost. Cesar končuje: Poslednji dnevi, katere sem preživel v krogu Svoje vrle mornarice, v kateri neoslabljen živi Tegetthoffov duh, so mi napravili pravo, srčno veselje.

Dunaj, 9. julija. Pri volitvah v veleposelstvu na Dólenjem Avstrijskem so bili izvoljeni: Dreher, Gattenburg, Gudenus, Hardeg, Kinsky, Kiemannsegg, opat Carl, Mitscha, Pirk, Richter, Schweitzer, Gustav Suttner, Thurn, Traun, Hoyos.

Zader, 9. julija. Deželni zbor se je včeraj zatvoril.

Karlsruhe, 9. julija. Po uradnem poročilu ministerstva za notranje zadeve so vesti, da je nastala v Konstanci kolera, po polnem neutemeljene.

Pariz, 9. julija. Od včeraj zvečer do danes zjutraj do 9. ure je umrlo v Marseillu 9 in v Toulonu 6 oseb za kolero.

Bruselj, 9. julija. Po definitivnih rezultatih senatnih volitev imajo katoliki, ne gledé na ožje volitve, v senatu večino 17 glasov.

Bruselj, 9. julija. Izid senatnih volitev prouzročil je veliko razburjenost. Tolpe ljudi hodile so pojoč in kričeč po cestah. Meščanska

garda in žandarmerija vzdržujeta red. V Gentu so zaradi izgrediv nekaterih zaprli. Policija zabranila je dalnje demonstracije.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 10. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 80.35
» » » » » srebro	81.50
Zlata renta	102.85
5% avstr. renta	95.75
Delnice narodne banke	853.1
Kreditne delnice	300.50
London 10 lir sterling	121.90
20 frankovec	9.67
Cekini c. kr.	5.76
100 drž. mark	59.60

Uradni glasnik

z dne 10. julija.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri mestni deleg. okr. sodnji ljubljanski za katastralno občino Stranjska Vas; poizvedbe dne 26. julija.

Eks. javne dražbe: V Ljubljani posestvo in zemljišča Fr. Florijančiča v Perovem (5864 gld. in 136 gld.) dne 16. jul., 16. avg. in 17. sept.; — zemljišče Neže Pengov z Pešate (470 gld. in 120 gld.) dne 19. jul., 20. avg. in 20. sept.; — zemljišče Neže Pengov z Pešate (500 gld.) dne 16. jul., 16. avg. in 17. sept.; zemljišča Fr. Petriča iz Loga (750 gld., ozir. 150 gld.) dne 19. jul., 20. avg. in 20. sept. — V Vipavi zemljišče Jan. Škerla iz Vipave (255 gld. 50 kr.) dne 19. julija (3. narok). — V Kranji zemljišča Fr. Knific iz Spodnje Besnice (4265 gld.) dne 15. jul. — V Postojini zemljišče Andr. in Ant. Lenarčiča iz Nandjega Sela dne 21. jul.

Tujci.

Dne 8. julija.

Pri Maliči: Stierlen, trgovec, iz Ulma. — Raumann, Guschitz, Frankl in Schwank, potovalci, z Dunaja. — pl. Ciotta, zasebnik, z Reke. — Žerjov, c. kr. okr. sodnik, iz Loža.

Pri Slonu: Bačič, lesni trgovec, z Reke. — Barovich, konzul, iz Zadra. — Vovk, župnik, iz Bazovice. — Buzan, zasebnik, in Fridrich, trgovec, s soprogo iz Siska. — Lavrenčič, posestnik, iz Postojine.

Pri Bavarskem dvoru: Gerard, trgovec, iz Kahire. — Hirschmann, frizér, iz Maribora.

Pri Avstr. carji: Jereb, župnik, iz Javorja. — Jeršé, potovalec, iz Trnovega. — Juvančič, posestnik, iz Železnikov.

Umrli so:

Dne 8. julija. Tomaž Terček, delavec, 66 l., Karolinska zemlja št. 7, oslabljenje.

V bolnici:

Dne 8. julija. Terezija Puc, črevljarska soproga, 53 l., boln. podružnica na Poljanah, za rakom.

Tržne cene.

V Ljubljani 9. julija: Hektoliter banaške pšenice velja 8 gld. 62 kr., domače 7 gld. 96 kr.; ječmen 4 gld. 55 kr.; reš 5 gld. 67 kr.; ajda 6 gld. 18 kr.; proso 6 gld. — kr.; turšica 5 gld. 53 kr.; oves 3 gld. 25 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld. — kr., fižol 9 gld. — Goveja mast kilo po 93 kr., сало po 80 kr., špeh po 60 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 54 kr., svinjina 70 kr., drobniško po 40 kr. — Piske po 40 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 96 kr., slame 1 gld. 78 kr. Seženj trdih drv 7 gld. — kr.; mehkih 4 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču). 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
9. julija	7. zjutraj	736.50	+18.2	szpd. sl.	obl.	0.00
	2. pop.	736.40	+24.4	vzh. sl.	s. js.	
	9. zvečer	736.30	+19.6	bzv.	js.	

Omarine napise

za trgovce

imata vedno v zalogi

Kleinmayr & Bamberg

Kongresni trg.